

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 17. szám,
1986. január 21., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Felemás helyzet az élelmiszeriparban

Ismét jelentkezőnk szokásos év eleji gazdasági körképünkkel. Nem tartjuk feladatunknak a következtetések levonását, szeretnénk a legobjektívebben jellemezni a város és környékének gazdasági fejlődését, eredményeit, gondjait. Az új ötéves terv kezdetén néhány mondatval utalunk a kilátásokra, a tendenciák várható változásaira is.

Adatainkat még az éves mérlegek teljes lezárása előtt gyűjtöttük össze. Így az általunk közölt számok és az év teljes összegzését elvégző mérlegbeszámolók között lehetnek kisebb, lényegtelen eltérések, de feladatunknak elsősorban a gazdaság tendenciáinak érzékeltetését tartottuk.

Az élelmiszeripari termelést mindig nehéz volt előre megtervezni. Egyik oldalról a mezőgazdaság teljesítményei szabhatnak határt, a másikkól meg az állandóan változó külpiac. A legtöbb élelmiszeripari termék értékesítési lehetősége, világgia- ci ára fokozatosan csökken. Az export gazdaságossága sokszor kérdéses, de mivel a népgazdaság más ága sem tud helyettesíteni nyereségesebb árucikkreket ajánlani, az a felemás helyzet alakul ki, hogy a népgazdaság fizetési egyensúlya érdekében a vállalatok a számukra gazdaságosan termékek gyártására is rákényszerülnek. A valós piaci információk itt nem mindig változathatják meg a termékstruktúrát, hisz a lakosság ellátását minden körülmények között biztosítani kell alapvető élelmiszerekkel. Az általános jellemzők mellett azonban gyáranként eltérő az 1985-ös év megítélése. A termelési hullámhegyek, hullámvölgyek nem egyszerűen érik vállalatunkat.

Szalámigyár

A szalámigyár adatait nem lehetett kihagyni táblázatunkból. Az *elhúzódo* rekonstrukció miatt azonban sem önmaguk korábbi teljesítményéhez, sem más vállalatokéhoz nem hasonlíthatjuk az 1985-ös év gazdasági mutatóit. A sertés- és marhavágás gyakorlatilag egész évben szünetelt a központi telepen. A hódmezővásárhelyi üzemen és a tanműhelyükben levá-gott állatok csak kis hányadát adták a szalámi- és húskészítménygyártáshoz szükséges nyersanyagoknak. *A gyáriak erőfeszítéseinek mércéje talán csak az lehet, hogy*

a lehető legkisebb veszteséggel vészelték át ezt az „ostromállapotot”. A húsi- ipar egyébként is nehéz időkben él. A csökkenő állatlétszám, a jelentősen mérséklődő exportárak önma- gában véve is mélypontot okoznak ebben a tradicio- nális inarágban. A mérleg szerinti eredmény is tröszt- i és központi beavatkozások következménye. Ezekben a nehéz időkben már az is eredmény, hogy a termelékenység csak 5 százalékkal romlott. Lesz mit be- hozni az idén. A tavaly be- fejezett, Maros utcai, fél- milliárdos kapacitásbővítő beruházás révén 600 tonná- val több szalámit lehet gyár- tani. A központi telepen a világbanki hitelből fizetett, az amerikai export higiéniai követelményeinek megfele- lő vágóüzemi rekonstrukció március elejére fejeződik be. *A termelés feltételei hama- rosan helyreállnak, most már csak azért kell szur- kolnunk, hogy legyen ele- gendő vágóállat.*

Tejipar

A tejtermelés országos válsága területünkön mérsék- teltebb formában jelentke- zett. Az azonban tény, hogy *a termelési érték alatta ma- raadt az előző évnek.* A ke- resetek ennek ellenére nem maradhattak a korábbi szin- ten, a munkaerő megtartá-

sához szükséges bérfejlesz- téseket itt is végrehajtották. Az iparági nyersanyagtar- tálékából erre a célra igénybe vett összeget azonban ke- söbb vissza kell pótolniuk. *A rendkívül alacsony nyere- ség a tröszt-vállalati elszá- molás miatt családok képet mutat.* Az export nyeresé- gét nem az azt kitermelő vállalatnál tartják nyilván, hanem a trösztnél. Ha ezt is beleszámíthatnánk, az ösz- szeg meghaladná a százmil- liót. A krémfehér sajt to- vábbra is eladható az arab országokban, még ha tavaly kevesebb is kelt el belőle, mint korábban. Biztató vi- szont, hogy a kiszállított 5 ezer 350 tonnával szemben 5 ezer 700 tonna az idej megrendelés. A kevesebb felvásárolt tejből a Jo- goszláviába szállított mennyi- ség is csökkent.

A boltokban eladott tej és tejtermék mennyisége egy százalékkal csökkent az ár- emelések hatására. Ezek az emelések nem javítják a vállalat eredményét, hisz az állami támogatás ugyan- annyival csökkent. *Az idej kezdet mindenképp jobb.* Kevesebb a krémfehér sajt eladatlan raktárkészlete, s a tejtermelésben is tapasztalható fellendülés. A MÉM és a PM által kezdeményez- tett kedvezményes üszöki- helyezési akció hatására a második felévtől több tejrre számíthatnak.

Gazdasági körkép

Konzervgyár

A gyár termelési adatait szemlélve, egy év alatt ug- rásszerű növekedést tapasztalunk. Ennek azonban előz- ménye az 1984-es rendkívü- li gyenge termésű év. A jó borsószezon biztató kezdetet adott, s később a különbö- ző paprikafajtákból is szin- te korlátlan mennyiséget dolgozhattak fel. Azért ta- valy sem sikerült minden. Uborkából a tervezett két- száz vagonnyi helyett még harmincat sem tudtak fel- vásárolni. A paradicsom- termés is gyengébb volt a vártnál. A gyümölcs hiá- nyos választéka évről évre visszatérő gond.

Az értékesítés arányai megváltoztak. A savanyúsá- gok, dzsemek s néhány hús- konzerv hiánya miatt bel- földön kevesebb áru fogyott. *A hiányos választék a tókes exportot is visszavetette.* Emellett az árak is folya- matosan csökkentek ezen a piacon. A szocialista orszá- gokba viszont a tervezettnél 37 százalékkal több árut si- került kiszállítani.

Az évek óta tartó létszám- csökkenés megszűnt, azon- ban a termelővonalakon és a javítóműhelyben elkel- ne még egy-két szorgalmas dolgozó. A szezonban itt a szombat-vasárnapi munká- nak is természetesnek kell lennie. A tizszázalékos megha- ladó keresetnövekedés a munkaerő megtartásának hatékony eszköze.

Paprika- feldolgozó

A vállalat eredményén nem látszik meg, hogy ta- valy milyen gondok voltak a fűszerpaprika-termeléssel. A kevesebb paprika mellett sikerült olyan termékekből többet gyártani, melyeket gazdaságosan értékesíthet- tek. A nyugat-európai pia- cokra több marharóladót és más marhahúskonzervet küldtek. Az új terméss paprikából sikeres év végi haj- rával jelentős mennyiséget szállítottak ki. A gyáriak számára is meglepetés, hogy hagyományos levesporaik forgalma nem csökkent, holott a keresett Vegetából is sokat termeltek. *A javu- ló eredményeknek csak egyetlen szépséghibája, hogy a népgazdaság számára oly fontos export még az 1984-es szintet sem érte el.* A vállalatot viszont kisegítet- te szorult helyzetéből a di- namikusan fejlődő belföldi értékesítés.

A szerződés-kötések tapasztalatai biztatóak. Az opti- mális termeléshez szüksé- ges 4 ezer 200 tonna papri- ka a szerződések szerint meglesz. Természetesen eh- hez az időjárásnak sem sza- bad az átlagosnál rosszabb- nak lenni. A felemelt felvá- sárlási árak a hagyományos termőközetekben ismét visszaállították e fontos fű- szernövény becsületét.

A javuló termelékenység- get a dolgozók is érzik a fizetésükön. *A keresetek több mint tíz százalékkal nőttek egy év alatt.*

Tóth Szeles István

Korszerűbb üzletek A kereskedelem hálózatfejlesztési tervei

1985-ben több, már korá- ban elkezdett nagyberuházás fejeződött be a belkereske- delmi hálózatban. Atadták rendeltetésének egyebek közt a kispesti Centrum és a pesterzsébeti Skála Áruhá- zat, s az ország nagyobb vá- rosaiban több bevásárlóköz- pontot. *Összességében mint- egy 100 ezer négyzetméter- rel bővült, s ma már megha- ladja a 8 millió négyzet- métert a kereskedelmi és vendéglátó hálózat.* A keres- kedelemben elsősorban a nagyobb alapterületű üzletek részaránya növekedett, míg a vendéglátásban mind több a kisebb, hangulatos sörö- ző, gyorsétekező, grillbár. Új vendéglátó láncok is kiala- kultak: a fővárosban már több City-grill, Krumplis Fáni üzlet működik, s ha a tárgyalások eredménnyel járnak, MacDonald-hálózat is lesz.

Az idej hálózatfejlesztési elképzelések szerények, a vállalatok óvatosan tervez- tek, mert még nem tudják pontosan, hogy milyen anya- gi források állnak majd ren- delkezésükre. Ezért ebben az évben nagyobb beruhá- zást nem kezdenek. *Célul tűzték ki a hálózat technikai színvonalának fejlesztését, s a Belkereskedelmi Miniszté- rium is szorgalmazza a fel- újításokat, hiszen a boltháló- zat mintegy háromnegyed része már elavult.* A rekonst- rukciókra elsősorban a for- galmasabb helyeken kerül sor, valamint ott, ahol a vá- rosrendezés ezt szükségessé teszi. A technikai eszközök — például a hűtőgépek, pénzátviteli gépek, bolti mérlegek — cseréje is sok helyütt sür- gető feladat. A minisztérium egyeztetik. (MTI)

ehhez a korábbiaknál na- gyobb központi támogatást nyújt az idén.

Tervezik a Tüzép-telepek felújítását is. A rendelkezé- re álló anyagi eszközöket el- sősorban a szilárd útburkola- tok kialakítására, anyagmoz- gató gépek vásárlására és az áru megóvását szolgáló épít- mények létesítésére fordít- ják.

Budapesten a belvárosi üzlethálózat fejlesztése a legfontosabb feladat, erre is vannak már elképzelések, a konkrét tervek azonban még nem dolgozták ki.

A kistelepülések boltháló- zatának fejlesztése a taná- csok hatáskörébe tartozik. Az ehhez szükséges anyagi eszközök a szakigazgatási szervek rendelkezésére áll- nak, ám önállóan döntenek arról, hogy esetleg — a la- kosság által is fontosabbnak ítélte — más célokra fordít- sák azokat. A Belkereske- delmi Minisztérium számi- tási szerint az alapellátó hálózat az elkövetkezendő öt évben a kistelepüléseken, a peremkerületeken és a lakótelepeken összességében 140–170 ezer négyzetméter- rel gyarapszik. Számítanak arra is, hogy a magánkeres- kedők mind több üzletet nyitnak ezeken az ellátatlan helyeken, a működési enge- devény kiadásával a tanácsok is erre ösztönzik őket.

A tervek szerint a kistele- pülések, a peremkerületek és az új lakótelepek mellett az üdülőkörzetek kereskedelmi hálózatát is tovább fejlesztik a hetedik ötéves terv idő- szakában. A konkrét elkép- zeléseket a közeljövőben egyeztetik. (MTI)

Fele-fele

Somogyi Károlyné felvétele

A képünkön látható, földszintes épületnek fele a Tisza Voláné, fele a közlekedési vállalaté. Persze, csak ami a lényegét illeti, hiszen nincs záróvonallal kettéválasztva a Hont Ferenc utcai trolis- és autóbussz-végállomás új forgal- mi, irányító épülete... Ám a költségeket közösen fedez- ték, s a melegező-, étkező- és szociális helyiségeket is együttesen használják. *A reggel fél hattól este nyolcig nyitva tartó bérlet- és jegypénztárt mindkét vállalat utasai felkereshetik. Így olcsóbb*

	Szalámi	Tej	Konzerv	Paprika
Arbevétel (milliárd forint)	6,4	2,1	1,5	1,1
Arbevétel-változás % (1984 = 100)	-5,9	—	28	5,3
Teljes munkaidős létszám (fő)	2319	813	1263	1370
Mérleg szerinti eredmény (millió forint)	197	17	51	84
Eredményváltozás % (1984 = 100)	-7,9	—	96,1	34,8
Teljes munkaidős átlagkereset (ezer Ft)	67,8	62	63,6	66,9